

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗๓/๒๕๖๐

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒๔๓/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายกองโท สุวิทย์ หรือสุวิทย์ พิพัฒน์วิไลกุล ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ในการดำรงตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้คัดค้านแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ประธานรัฐสภาครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภาครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ ในการดำรงตำแหน่งทั้งสองครั้ง ผู้คัดค้านยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแล้ว แต่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณี พ้นจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ ผู้คัดค้านปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินลงทุนบริษัท โชลูชั่น คอนเนออร์ (๑๙๙๘) จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐๗,๙๓๐,๗๐๐ หุ้น มูลค่า ๑๑๖,๔๔๑,๑๙๒ บาท และแสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับหนี้สินตามตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ ๐๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ จำนวนเงิน ๔๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และตัวสัญญาใช้เงินเลขที่ ๐๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ จำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่ออกให้แก่บริษัทโซคอนันต์ก่อสร้าง อุดรธานี จำกัด ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่แสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องครบถ้วน ผู้คัดค้านมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง แต่ผู้ร้องเห็นว่า ไม่มีเหตุผลอันสมควร

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่า ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา ประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๗ (๒) และมาตรา ๙๒ (๑) มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจาก ตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้คัดค้าน ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษา ประธานรัฐสภาในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ โดยปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเงินลงทุนบริษัท โชลูชั่น คอนเนออร์ (๑๙๙๘) จำกัด (มหาชน) และแสดงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับหนี้สินตามตัวสัญญาใช้เงิน ที่ออกให้แก่บริษัทโซคอนันต์ก่อสร้างอุดรธานี จำกัด ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริง

และเหตุผลของการไม่ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ผู้คัดค้านชี้แจงต่อผู้ร้องว่า ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เหตุที่ไม่แสดงหุ้นของบริษัท โสลูชั่น คอนเนอร์ (๑๙๙๘) จำกัด (มหาชน) เพราะไม่ใช่หุ้นของผู้คัดค้าน การที่ผู้คัดค้านยอมรับว่าเป็นหุ้นของตนต่อคณะกรรมการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็เพราะต้องการเสียค่าปรับแทนบุคคลในครอบครัวเพื่อให้เรื่องยุติ แต่เมื่อพิจารณาแบบรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์เอกสารทำคำร้องพบว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ยื่นรายงานการจำหน่ายหุ้นของบริษัท โสลูชั่น คอนเนอร์ (๑๙๙๘) จำกัด (มหาชน) ต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยระบุในรายงานว่าให้บุคคลอื่นถือแทน จึงเชื่อได้ว่าหุ้นดังกล่าวเป็นหุ้นของผู้คัดค้านที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ส่วนหนี้สินตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งสองฉบับ ผู้คัดค้านในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทและเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทโซคอนันต์ก่อสร้างอุดรธานี จำกัด มีหนังสือชี้แจงต่อผู้ร้องว่า บริษัทได้รับชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินทั้งสองฉบับครบถ้วนแล้ว แต่ผู้คัดค้านในฐานะส่วนตัวกลับมีหนังสือชี้แจงต่อผู้ร้องว่า ยังมีหนี้ค้างชำระตามตัวสัญญาใช้เงินฉบับแรก ๑๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท และฉบับที่สอง ๖๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หนังสือชี้แจงของผู้คัดค้านขัดแย้งกันเอง ประกอบกับผู้คัดค้านให้การรับสารภาพ จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้คัดค้านมีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติ อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ มีผลห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง

ส่วนคดีอาญาที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษผู้คัดค้านในข้อหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ครั้งที่ ๑ นั้น องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งใช้บังคับในวันฟ้องคดีนี้ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติเช่นเดียวกันว่า บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่

ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งใช้บังคับแก่คดีนี้มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยไม่ได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในเวลาที่กระทำความผิดที่กำหนดว่า ในคดีอาญาถ้ามิได้ฟ้อง และได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาด อายุความ มาตรา ๙๕ (๔) ดังกล่าว แม้ไม่ใช่บทบัญญัติเกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้การดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลงยอมทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งมีได้ บัญญัติเช่นมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิ ในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพ ของปวงชนชาวไทย ดังนั้น การใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บังคับแก่คดีนี้ จะเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรมที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองและคุ้มครองดังกล่าว เมื่อผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง ที่ปรึกษาประธานรัฐสภาในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ จึงถือว่าผู้คัดค้าน กระทำความผิดในวันดังกล่าว แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ อันเป็น การยื่นคำร้องภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้คัดค้าน มาศาลภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้คัดค้านกระทำความผิด คดีส่วนอาญาที่ขอให้ลงโทษผู้คัดค้าน ในข้อหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจาก ตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ครั้งที่ ๑ จึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ปัญหาเรื่องอายุความในคดีอาญา

เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ผู้คัดค้านไม่ได้ยื่นข้อคัดค้านต่อศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม

พิพากษาว่า นายกองโท สุวิทย์ หรือสุวิทย์ พิพัฒน์วิไลกุล ผู้คัดค้าน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ในการดำรงตำแหน่งครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายชำนาญ รวีวรรณพงษ์

นายนิพนธ์ ใจสำราญ

นายสุนทร ทรงฤกษ์

นายสรรทัศน์ เอี่ยมวรชัย

นายวีรวิทย์ สายสมบัติ

นายปกรณ์ สุวรรณพรหมา

นายธีระ เบญจรงค์มีโรจน์

นายรังสรรค์ กุลาเลิศ

นายชัยรัตน์ ศีลาฉาย